

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimyndigheten
Box 310
631 04 Eskilstuna

Yttrande över Energimyndighetens förslag till föreskrifter om uppgifter till energistatistik

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget avser nya regler för inhämtande av statistik gällande elnätsanslutna solcellsanläggningar, flytande naturgas (LNG) samt gällande energianvändningen hos bantrafiken. Föreskriftsförslaget innehåller även ändrade regler för inhämtandet av uppgifter för flerbostadshus och lokaler så att uppgifterna ska lämnas vartannat år istället för varje år. Vidare lämnas förslag på att de nu intermittenta undersökningarna till små företag istället ska ske vart femte år. Avseende den del av förslaget som rör energianvändningen hos bantrafiken övertar Energimyndigheten ansvaret för inhämtande av statistikuppgifter rörande förbrukning av drivmedel för bantrafik från Trafikanalys. Förslaget avser i denna del enbart en administrativ förändring och påverkar inte uppgiftslämnarna. Förslaget omfattar även att administrativa uppgifter ska användas avseende elhandelspriser i undersökning om priser på elenergi och överföring av el och att administrativa uppgifter om vindkraft från Elcertifikatsystemet ska användas till undersökningen Årlig energistatistik. Vidare ska den intermittenta undersökningen Energianvändningen för inrikes sjöfart tas bort.

Enligt förslaget upphävs Energimyndighetens föreskrifter (STEMFS 2006:1).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Av konsekvensutredningen framgår att förslagets övergripande syfte är att fastställa principer och rutiner för ett enhetligt och effektivt inhämtande av uppgifter till energistatistik samt att förenkla uppgiftslämnandet.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

När det gäller elnätsanslutna solceller anger förslagsställaren att uppgifter om förnybar energi och energieffektivisering blir allt viktigare för rapportering till EU. Mot denna bakgrund anges att alternativa lösningar som innebär att uppgifter inte insamlas är otänkbara. När det gäller uppgiftsinsamling avseende solceller som i dagsläget används i den officiella statistiken, bygger denna på årlig

försäljningsstatistik som förslagsställaren inte kan kontrollera. Det anges att den statistik som framställs bygger på försäljningsstatistik kompletterat med egna antaganden och subjektiva expertbedömningar när uppgifter saknas. Förslagsställaren bedömer att detta är oförenligt med de krav som ställs på kvalitet enligt lagen om officiell statistik. Möjligheten att göra undersökningen frivillig bedömer förslagsställaren skulle riskera ge alltför stort svarsbortfall. Till stöd för detta anförs att bortfall tenderar att öka över tid i andra insamlingar av statistik som myndigheten har erfarenhet av och att det särskilt gäller för undersökningar som är frivilliga.

Avseende flytande naturgas anges att en alternativ lösning utan insamling av uppgifter inte är tänkbar vare sig nationellt eller internationellt. Skälet anges vara att de metoder som används idag eftersom även om det finns kvalitetssäkrade källor belyser dessa inte användningen av just flytande naturgas, vilket krävs enligt EU-rättsakt¹ att myndigheten ska kunna lämna uppgift om. Även för denna insamling av uppgifter bedömer myndigheten att frivillighet att lämna uppgifter riskerar att leda till alltför stort bortfall för att resultatet ska bli tillförlitligt.

När det gäller ändrad periodicitet för undersökningarna avseende energianvändning i flerbostadshus respektive lokaler anges att det inte skulle vara relevant med tätare insamlingar av statistik. Förändringarna i statistiken från ett år till ett annat anges vara små. Mot denna bakgrund bedöms det möjligt och lämpligt att övergå till att insamla uppgifter vartannat år i stället för årligen.

När det gäller ändrad periodicitet för undersökningen om industrins energianvändning i småföretag anges att det är nödvändigt att genomföra undersökningarna vart femte i stället för vart tionde år om generella rekommendationer från SCB för intermittenta officiella undersökningar ska följas. Enligt dessa rekommendationer förordas intervall på 4-5 år.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av förslagsställarens beskrivning att frivilliga undersökningar har övervägts och vilka skäl som förslagsställaren ser för att inte välja detta alternativ. Det framgår också vilka motiv som finns till att genomföra förändringar överhuvudtaget. Det skulle ha förbättrat konsekvensutredningens kvalitet om det också hade framgått mer specifikt, genom exempel från ett verkligt fall, hur stort bortfall som Energimyndigheten har erfarit att det kan bli vid frivilliga undersökningar. Det hade också varit önskvärt med en tydligare redovisning av den nytta som Energimyndigheten ser med att ändra undersökningsintervallet avseende industrins energianvändning i småföretag från vart tionde till vart femte år. Befintlig beskrivning är emellertid tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

När det gäller elnätanslutna solceller anges att regleringen inte strider mot EU-regler om minskad uppgiftslämnarbörda och att det är förenligt med kvalitetskrav i code of practice för rapportering. Det anges att inrapportering av det slags uppgifter som det svenska förslaget gäller krävs för uppföljning enligt direktiv (2009/2008/EG) om förnybar energi, enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik samt rapportering till andra internationella organisationer som International Energy Agency (IEA). När det gäller flytande naturgas anges att inte heller detta förslag strider mot minskad uppgiftslämnarbörda eller kvalitetskrav på inrapportering samt att uppgifterna kommer att ligga till grund för rapportering enligt direktiv 2014/94/EU om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen. Avseende ändrad periodicitet för undersökningarna om energianvändning i flerbostadshus respektive lokaler anges att EU-kraven inte reglerar hur uppgifterna samlas in utan

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik.

enbart att uppgifter ska rapporteras in i november varje år. Ändrad periodicitet för insamling av uppgifter om industrins energianvändning i småföretag anges sakna koppling till internationella rapporteringskrav.

Regelrådet gör följande bedömning. Redogörelsen innehåller relevant och värdefull information. Det hade varit önskvärt om konsekvensutredningen hade varit något tydligare i sin hänvisning till EU-rättsakterna. I den befintliga beskrivningen förekommer det att rättsakter som såvitt Regelrådet kan bedöma är förordningar kallas växelvis direktiv respektive förordningar. Det skulle också ha förbättrat redovisningens kvalitet om det hade angetts tydligare på vilken grund som Energimyndigheten bedömer att förslagen inte står i strid med bestämmelser om minskad börda för uppgiftslämnande. Oavsett att redovisningen hade kunnat förbättras i dessa avseenden är Regelrådets bedömning att den befintliga beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges att Energimyndigheten har bedömt det som lämpligast att det slags föreskrifter som föreslås i remissen träder i kraft vid årsskiftet, den 1 januari. Det anges vara väl anpassat till att insamling av statistik sker i februari – april. Det anges vara enklast om samtliga författningsändringar träder i kraft samtidigt. När det gäller behov av informationsinsatser anges att behovet är begränsat när det gäller elnätsanslutna solceller och flytande naturgas. Det viktigaste anges vara att instruktionerna till uppgiftslämnarna är så tydliga att de på ett effektivt och enkelt sätt kan besvara frågorna. Det anges att information kommer att spridas i Energimyndighetens användarråd för statistik och på myndighetens webbplats för statistik, samt, i viss utsträckning på SCB:s webbplats.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår inte av förslagsställarens redovisning om hänsyn till företag har tagits när det gäller tidpunkten för ikraftträdande. De skäl till den föreslagna tidpunkten som är kopplade till framtagandet av statistiken redovisas emellertid tydligt. Det hade varit önskvärt om det i konsekvensutredningen hade angetts att det är 1 januari 2017 som avses, men eftersom det framgår av författningsförslaget är det inte en allvarlig brist. Det hade också varit önskvärt om det hade angetts av vilka skäl som myndigheten bedömer att det är begränsat behov av informationsinsatser. Det framgår likväl tydligt vilket behov av insatser som myndigheten ser och hur informationsbehovet ska tillgodoses. Sammantaget finner Regelrådet att även om redovisningen hade kunnat vara tydligare är den i sitt befintliga skick tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

När det gäller elnätsanslutna solceller anges att berörda företag är elnätsbolag, huvudsakligen stora företag. De tre största bolagen anges ha hälften av kunderna, de minsta bolagen bara ett fåtal kunder. Antal uppgiftslämnare kommer att vara 170 stycken vilket anges vara alla bolag, oavsett storlek, som har ett elnät och erbjuder distribution av el. De anges tillhöra kategorin SNI 2007 35.1 "Generering, överföring och distribution av elkraft".

Avseende flytande naturgas anges de berörda företagen variera i storlek. Det anges röra sig om företag som har terminaler för flytande naturgas och även stora användare av flytande naturgas. Förslagsställaren anger att det rör sig om ett 30-tal företag. Det anges idag finnas två stycken terminaler för flytande naturgas men ytterligare två kommer snart att vara färdigställda. Användarna anges tillhöra

tillverkningsindustri, SNI 2007 05-33 och kraft och fjärrvärmeproduktion. De flesta företagen anges vara stora. Även företag som bedriver partihandel med bränslen anges ingå bland berörda företag.

När det gäller ägare till lokaler anges att antalet uppgiftslämnare uppgick till 10000 senast undersökningen genomfördes. Gruppen omfattar inte enbart företag, utan även stat, kommun och landsting. Både fysiska och juridiska personer kan vara uppgiftslämnare. Ägare till flerbostadshus anges omfatta stat, kommun, landsting, offentligt ägda bostadsföretag, kyrkor, bostadsrättsföreningar, allmännyttiga bostadsföretag m.fl.. Det kan röra sig både om fysiska och juridiska personer. Totala antalet uppgiftslämnare anges ha uppgått till 7000 vid senaste undersökningen.

Avseende undersökningen industrins energianvändning i småföretag anges att uppgiftslämnarna är ca 8000 industriföretag. Vid den senaste undersökningen år 2012 samlades uppgifter in från företag med mellan 1 och 9 anställda. Företagen anges tillhöra kategorin SNI 2007 05-33.

När det gäller borttagandet av undersökningen av energianvändning för inrikes sjöfart anges att uppgiftslämnarna är ca 250 offentliga och privata företag som är verksamma inom inrikes sjöfart. Företagen anges tillhöra SNI-koderna 45240, 61102 samt 61200². Det anges att den senaste undersökningen omfattade 48 offentliga och 200 privata aktörer men att det fanns stora problem med att finna register över företag verksamma inom inrikes sjöfart och det är oklart om det urvalet var tillräckligt stort eftersom det inte var känt hur stor hela populationen företag var.

Beträffande användningen av administrativa uppgifter om elhandelspriser i undersökningen Priser på energi och överföring av el anges att antalet berörda bolag är ca 75 elhandelsbolag och inbegriper de största bolagen som handlar med el.

När det gäller användning av administrativa uppgifter om vindkraft från Elcertifikatsystemet till undersökningen Årlig energistatistik anges att antalet berörda företag är ca 540 företag som äger vindkraftsanläggningar och är tilldelade elcertifikat för sin elproduktion från förnybara energikällor. Uppgiftslämnarna till undersökningen anges vara 800 företag verksamma inom överföring av el, elförsäljning, elproduktion med en viss minimieffekt, värmeproduktion, distribution av fjärrvärme och fjärrkyla, framställning och distribution av stadsgas samt distribution av naturgas och slutligen kraftstationer, kraftvärmeverk samt fristående värmeverk som ingår i nyss nämnda företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Uppgifterna om berörda företag är utförliga men skulle i vissa avseenden med fördel ha kunnat vara mer tydliga. En brist i tydlighet som finns är att det finns motstridiga uppgifter när det gäller antalet berörda företag i undersökningen avseende elnätsanslutna solceller, 30 respektive 170. Eftersom uppgiften 170 uppgiftslämnare förekommer såväl i redogörelsen för berörda företag som i beräkningar av påverkan på administrativa kostnader bedömer Regelrådet det som troligast att det är denna uppgift som myndigheten avser. Att det finns motstridiga uppgifter är likväl en brist. När det gäller användningen av administrativa uppgifter avseende vindkraft hade också redovisningen kunnat vara tydligare. Som Regelrådet uppfattar siffrorna avser uppgiften om 540 berörda företag de företag vars produktion de administrativa uppgifterna från elcertifikatsystemet avser, medan de 800 uppgiftslämnarna i undersökningen Årlig energistatistik i princip skulle kunna ha en viss överlappning med de 540 företagen, men också inbegriper andra företag, som exempelvis kan vara verksamma med försäljning av energi. Detta hade emellertid med fördel kunnat uttryckas mer tydligt. I andra avseenden är emellertid redovisningen av berörda företag antal tydligare. Redovisningen av företagen med avseende på bransch är tydlig. Den storleksmässiga beskrivningen är inte heltäckande för alla de undersökningar som förslaget rör men tillräckligt tydlig mot bakgrund av att uppgifter finns i

² 45240: Vattenbyggnad, även muddring, 61102: Övrig havs- och kustsjöfart samt 61200: Sjöfart på inre vattenvägar

de flesta fall och det finns beskrivningar av vilka problem som funnits med att samla in uppgifter där det saknas. Sammantaget finner Regelrådet att beskrivningen, trots angivna brister, är tillräcklig. Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att den totala administrativa kostnaden för företagen att lämna uppgifter om elnätsanslutna solceller är 707200 kr per år. Kostnaden per företag anges vara 4160 kr. Vidare anges att den totala administrativa kostnaden för företag att lämna uppgifter om flytande naturgas är 468000 kr per år. Kostnaden per företag anges vara 15600 kr. Den förändrade periodiciteten för undersökningarna av energianvändning i flerbostadshus och lokaler anges medföra en minskad administrativ kostnad för uppgiftslämnarna på totalt 859084 kr per år (varav 295750 kr avser flerbostadshus och 563334 kr avser lokaler).

När det gäller den ändrade periodiciteten avseende undersökningen om industrins energianvändning i småföretag anges att det leder till en administrativ kostnad för uppgiftslämnande på totalt 3044012 kr det år då undersökningarna genomförs. Utslaget på hela den period som undersökningen avser (fem år) blir kostnaden 608802 kr. Det anges att genom kortare undersökningsintervall ökar kostnaden för företagen men det är samtidigt möjligt att sprida uppgiftslämnarbördan genom undersökningens design. Det anges att den samlade kostnaden för insamlingen inte blir nämnvärt högre när man övergår till insamling vart femte år i stället för vart tionde år, eftersom företagen redan i utgångsläget har en lång tidsperiod mellan insamlingstillfällena.

Avseende användningen av administrativa uppgifter om elhandelspriser i undersökningen Priser på elenergi och på överföring av el medför en minskad kostnad för uppgiftslämnande på totalt 351000 kr per år, vilket anges motsvara 4680 kr i årlig besparing per företag. När det gäller borttagandet av undersökningen om energianvändningen för inrikes sjöfart anges att detta leder till en minskad kostnad på 600 kr per företag, motsvarande 150150 kr för ett så stort urval som undersökningen omfattade. När det gäller användningen av administrativa uppgifter avseende vindkraft till undersökningen Årlig energistatistik anges det leda till en besparing på 114000 kr totalt, motsvarande 143 kr per företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Till största delen är redogörelsen för påverkan på administrativa kostnader för företagen tydlig. Det är emellertid ett påtagligt problem att det finns motstridiga formuleringar när det gäller ändring i periodicitet för insamlingen avseende industrins energianvändning i småföretag. I konsekvensutredningens avsnitt Kostnadmässiga och andra effekter som regleringen medför anges att den administrativa kostnaden minskar till följd av ändringen i periodicitet medan det i avsnittet om påverkan på administrativa kostnader anges att den inte ökar nämnvärt. Detta är en väsentlig brist inte minst mot bakgrund av att det belopp som undersökningen anges medföra är det största enskilda belopp per undersökning som finns med i redovisningen. Det är också ett problem att det i avsnittet om påverkan på administrativa kostnader finns en formulering som synes innebära att en kostnad på 3 miljoner kr totalt för alla företag det år då undersökningen genomförs skulle motsvara en kostnad på drygt 600000 kr per företag, beräknat på ca 8000 företag, vilket är uppenbart orimligt. Mot den bakgrunden kan inte Regelrådet se den beskrivning som ges av påverkan på administrativa kostnader som tillräckligt tydlig, trots den värdefulla information som finns om kostnadsförändringar till följd av de andra delarna av förslaget.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens administrativa kostnader bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att uppgiftskraven avseende elnätsanslutna solceller respektive flytande naturgas varken kommer att påverka företagen avseende ändringar i deras produkter, tjänster, produktion, försäljning, resursanskaffning och -nyttjande eller verksamhetsfunktioner i övrigt. Ändringarna i periodicitet för undersökningarna om flerbostadshus och lokaler bedöms innebära en förenkling. Det tätare undersökningsintervallet avseende industrins energianvändning i småföretag anges att det inte borde bli svårare för berörda företag att besvara frågorna eftersom vart femte år bedöms vara tillräckligt sällan. Även övriga förslag bedöms innebära lättnader. Ingen påverkan på andra kostnader nämns.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade kunnat göra redovisningen tydligare om förslagsställaren hade angett explicit att påverkan på andra kostnader - d.v.s. kostnader som inte är kopplade till upprättande, lagring eller överföring av information - inte förväntas bli aktuella till följd av någon av förändringarna. Regelrådet finner emellertid att de skrivningar som finns är tillräckligt tydliga för att Regelrådet ändå ska kunna sluta sig till att detta är förslagsställarens bedömning. Regelrådet finner inte heller något som talar för att det skulle finnas en påverkan på andra kostnader eller verksamhet av någon betydelse. Mot den bakgrunden anser Regelrådet att beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges att uppgiftsinsamlingen avseende elnätsanslutna solceller inte bedöms ha någon påverkan på konkurrensförhållandena eftersom installatörer och elnätsbolag inte konkurrerar med varandra. Inte heller undersökningen om flytande naturgas bedöms påverka konkurrensförhållandena. För båda dessa undersökningar hänvisas också till att det gäller sekretess i myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik. När det gäller övriga förslag bedöms inte heller någon effekt finnas eftersom det inte rör sig om komplexa eller frekventa insamlingar.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen anges att många av de företag som besvarar frågorna om vindkraft i undersökningen Årlig energistatistik är små. Detta bedömer Energimyndigheten kan leda till att den upplevda en stor besparing i administrativa kostnader även om beloppet är mindre. En sådan effekt anges emellertid vara svår att mäta.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att de företag som tillfrågas vart femte år i regel är ganska små och specialiserade på varor och tjänster som vanligtvis inte använder stora mängder energi. Detta anges ge upphov till en mer negativ inställning till att svara på undersökningar. Energimyndigheten ser mot den bakgrunden möjligheter att planera och använda sig av mer vetenskapliga metoder för att så effektivt som möjligt sprida uppgiftslämnarbördan för de små företag som har svårast att besvara frågor. Emellertid måste information samlas in vart femte år från dessa företag, för att det ska vara möjligt att ta fram statistik som är användbar och möjlig att publicera. Det anges att Energimyndigheten avser att fortsättningsvis se över möjligheterna att exempelvis använda administrativa uppgifter för att minska uppgiftslämnarbördan, som har gjorts i delar av det nu aktuella förslaget.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen håller tillräcklig kvalitet i alla avseenden utom ett. De brister som finns i redovisningen av administrativa kostnader är emellertid inte tillräckligt omfattande för att kunna bli avgörande för bedömningen av konsekvensutredningens kvalitet som helhet.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 november 2016.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Samuel Engblom, Claes Norberg och Lennart Renbjör.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Per Högström
Föredragande